

Բ Ի Ի Բ Ա Կ Ն

Հ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

ԻԿ. ՏԱՐԻ

19 0 Կ Ո Ս Տ Ո Ս

1906

ԹԻԻ 30

ԲԱՐԵՐԱՍՏԻԿ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

ԳԱԼԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏԻԻԼ ՀԱՄԻՏ Բ.

ԿԱՅՍԵՐ ԹՈՒՐԳԻՈՅ

Այսօր, բոլոր բովանդակ թուրքիա հրճուանքով կը տօնախմբէ իր սիրեցեալ Վեհապետին՝ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏԻԻԼ ՀԱՄԻՏ Բ. ԿԱՅՍԵՐ Գահակալութեան տարեգարծը, որ երջանկաբեր թուական մ'է բոլոր Օսմանցիներուն համար:

Այն բիւրապատիկ շնորհները, զորս անխտիր կը վայելեն Օգոստափառ Կայսեր միլիոնաւոր հպատակները, երախտագիտութեամբ կը լեցնեն Օսմանեան քաղաքացիներու սիրտերը, որոնք ինչպէս միշտ, Կայսերական Գահակալութեան այս բարեբաւօտիկ տարեգարծին առթիւ եւս կը կրկնեն իրենց մաղթանքները ն. Կայսերական Վեհափառութեան արեւշատութեանը համար եւ կը գոչեն

ԿԵՅՅԷ՛ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏԻԻԼ ՀԱՄԻՏ Բ. ԽԱՆ

ՄԵԾԱԶՕՐ ԻՆՔՆԱԿԱԼ ՀԱՄԱՅՆ ԹՈՒՐԳԻՈՅ

«Պէնէտիֆթին» ի օրինակը

Եւ անոր մեծամեծ շահերը

×

Մեր նպատակը, ռեֆյամ ընել չէ: Ո՛չ Պէնէտիֆթինի ճարտարագործ ընկերութենէն մէկը կը ճանչնանք, ոչ ալ անոնց արտադրած գինիին մեր մէջ սպառում գտնելը կը փափաքինք: Նպատակնիս մեր առեւտրականներուն օրինակով ցոյց տալ է որ գինեշինութեան պէս երկրորդական ճարտարութիւններ չահագործելու համար Եւրոպայի դրամատէրերը ի՛նչպէս կը յօժարին առեւտրական բաժնեւոր ընկերութիւններ հիմնել, ի՛նչ ահագին դրամագլուխներ տրամադրելի կ'ընեն այդ կարգի գործերու և խոհական ու ճարտար վարչութեամբ մը ո՛րքան մեծ շահեր կարելի կ'ըլլայ արտադրել երկրորդական ճարտարութենէ մը:

Օսմ. Առեւտրական Սենեկի թերթը, իր վերջին թիւին մէջ, կը յորդորէր մեր այդպեպանները որ Թուրքիոյ համեղ և առատ խաղողներէն ընտիր գինի շինելով ծախեն Եւրոպական հրապարակներու վրայ: Եւ որպէսզի յայտնի ըլլայ թէ գինի շինելը ո՛րքան շահաւոր գործ է, հարկ տեսանք խօսիլ գինեգործ ընկերութեան մը վրայ, որմէ կրնան օրինակ առնել թէ՛ մեր հարուստ այդպեպանները և թէ՛ դրամատէրները:

Ֆէքանի մէջ անհատի մը կողմէ հիմնուած Պէնէտիֆթինի գինիին գործը բաժնեւոր շահակցութեամբ վարելու համար 1876ին անանուն ընկերութիւն մը կը կազմուի ի Ֆրանսա, և իւրաքանչիւրը 500 Ֆրանքոյ 4400 բաժնեթուղթ հրապարակ հանելով, 2,200 000 Ֆրանքի կամ իբր 100,000 օսմանեան ոսկիի դրամագլուխ մը կը կազմուի: Եթէ այդ դրամագլուխը մենք ունենայինք տրամադրելի և զայն շահագործելու համար գործի մը ընտրութիւնը ընելու հարկին ներքեւ գտնուէինք, անվրէպ այդ

դրամով կը ջանայինք կա՛մ առևտրական խոշոր հաստա-
տութիւն մը՝ դրամատուն մը հիմնել և կամ քանի մը հա-
րիւր քիլօմէթրոնց երկաթուղիի գիծ մը գնել ու շահա-
գործել։ Սակայն կը տեսնենք որ այդ քանակութեամբ
գումարներ ճարտարագործ երկիրներու մէջ գինիի թորա-
նոցներ, զտարաններ ևլն. հաստատելու կը յատկացունին։

Պէնէտիքթինի ընկերութեան գործերը ի սկզբան յա-
ջող չգացին։ Գրամադուլսին մեծագոյն մասը շէնքեր և գոր-
ծիքներ գնելու համար սպառելով հազիւ 200,000ֆր. շարժուն
դրամադուլս մնաց։ Առաջին քայլերուն, դրամի պէտք տես-
նուեցաւ և մեծ դժուարութեամբ կարելի եղաւ 600 հատ
բաժնեթուղթ հրապարակ հանելով 300,000 ֆրանք եւս
գտնել։ Թէեւ քանի մը տարի շարունակ 40 ֆրանքի չափ
շահաբաժին մը վճարեց, բայց ու է պատճառաւ դրամական
հրապարակներու վրայ մեծ ընդունելութիւն մը չգտաւ և
թուղթերուն գինը 300 ֆրանքի իջաւ։ Ընկերութեան վա-
րիչները կարեւորութիւն չտուին այդ երեւոյթներուն, գոր-
ծին յաջողութեան պայմանները ուսումնասիրեցին անվհատ,
նորանոր օգտակար կարգադրութիւններ ըրին ու ասոնց
չնորհիւ քսան երեսուն տարուան կարճ ժամանակի մը մէջ
ընկերութեան գործերը տակաւ բարւոքեցան։ Պէնէտիք-
թին յառաջդիմութեան հսկայ քայլեր առաւ և տարին
մինչեւ 2-2½ միլիոն ֆրանքի շահ հանեց։ Իր բաժնեթուղ-
թերը, որոնք երբեմն սակարանի մէջ 300 ֆրանք արժած
էին, այժմ 6000 ֆրանքէ աւելի գին ունին և 300 ֆրանք
տարեկան շահաբաժին կուտան։

Արդարեւ շահեկան կ'ըլլար այդ արդիւնաւոր գործը
իր ամէն մանրամասնութիւններով ուսումնասիրել, անոր
յաջողութեան պայմաններուն ու գաղտնիքներուն խորը
թափանցել, սակայն մեր թերթին ծաւալը չներելուն հա-
մար, ստիպուած ենք անոր գլխաւոր գիծերը միայն մատնա-
նիլ ընելով բաւականա՛նալ։ — Պէնէտիքթին իր յաջողու-
թիւնը գլխաւորաբար իբր վարչութեան գեղեցիկ կազմակեր-
պութեանը, աշխատութեան իմաստուն ու սրատաճ բա-
ժանումի մը և արդար վարձատրութեան մը կը պարտի։
Բաժնետէարց Ընդհանուր Ժողովէն ընտրուած վարչութիւն
մը, որ 4—6 անդամներէ կը բաղկանայ, կը հսկէ ընկերու-

թեան աշխատութիւններուն վրայ, իսկ գործերը կը վարեն երկու տնօրէններ: Անոնցմէ մէկը միմիայն վարչային գործերուն կը խառնուի, իսկ միւսը լոկ արհեստական գործերով կը պարագլի: Բնականաբար այդ տնօրէնները պէտք է մասնագէտներ ըլլան իրենց ստանձնած պաշտօնին ու գործերուն մէջ և որպէս զի անոնք նաեւ վստահելի անձեր ըլլան, պարտաւոր են ունենալ և աւանդ տալ ընկերութեան սնտուկին հարկւրական բաժնեթուղթ, որոնք չեն ծախուիր երբեք, ցորչալի պաշտօնի վրայ են տնօրէնները: Միւս կողմէ, որպէս զի խղճմտօրէն աշխատին, կարելոր վարձատրութիւն մը կ'ըլլայ անոնց: Տարեկան ընդհանուր չահէն 60% վարչութեան անդամներուն, 10% երկու տնօրէններուն—Իւրաքանչիւրին իբր 100—110 հազարական Փրանք—, իսկ մընացորդը կը արուի պահեստի գումարին և բաժնետերերուն:

Այսպէս վարձատրուած մասնագէտներու աշխատութեան շնորհիւ, Պէնէտիթիւնի ընկերութիւնը կը զարգանայ և գործերը անբաղդատելի համեմատութիւն մը կ'ընտանան տարուէ տարի: Հիմակ Ալթերիոյ մէջ մեծատարած այգիներ կը մշակուին, և վերջին ծայր խնայութեամբ տարին $1\frac{1}{2}$ միլիոն շիշ ընտիր գինի կը պատրաստուի և նաեւ քով լեցուն Եւրոպիոյ դանազան կողմերը կը ներածուի:

Գինի շինել ու ծախել, անհրապօր և մինչեւ մէկ աստիճան ստորին գործ մը կը նկատուի մեզ համար, սակայն ճոխ գործերէ աւելի շահաւէտ ու արդիւնաւոր ըլլալ եթէ կրնայ շատ հմտութեամբ, յարատեւութեամբ եւ խոհականութեամբ ձեռնարկուի անոր:

ՍՏԱՅԱՆՔ « Ի՞նչ պէ՞տք է զիջնայ դեռա՞սի աղջիկ մը »
վերնագրով սիրուն հաճորիկ մը, զոր Միխայիլ ԷՖ. Շամսանեան քարգմանած է Անգլերէնէ: Ասիկա այնպիսի գիրք մ'է զոր ամեն մայր պարտաւոր է կարդացնել իր աղջկան, երբ կ'ուզէ կեանքի զօրաւոր ու մաքուր իսկալ մը ներշնչել անոր:

ԴՐՈՇՄԻ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻՆ

Վանառակաճներու վերաբերեալ

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

×

ՈՐՈՇ ՏՈՒՐԲ

[Շար. 9 րդ. Յօդուածին]

18.— Պայմանագրութիւններ, ուր ու է գումար նշանակուած է, պիտի վճարեն 10 դրուշ:

19.— Փոխառութեան կամ պարտքի համար տրուած մուրհակներէն դուրս այն բոլոր պայմանագրութիւնները, ուր գումար մը նշանակուած է, պիտի վճարեն

3	դր.	մինչեւ		10,000	դր.
5	»	10,000	դրէն	մինչեւ	25,000
10	»	25,000	»	»	50,000
15	»	50,000	»	»	75,000
20	»	75,000	»	»	100,000
30	»	100,000	»	»	150,000
50	»	150,000	էն վեր		

Իսկ համեմատական դրոշմի տուրք պիտի վճարեն յանձնառութեան, փոխառութեան ու պարտքի այն մուրհակները, ուր գումար նշանակուած է:

Դրոշմատուրքի նախորդ կանոնագրութեան մէջ այս 17—18—19 կէտերուն համապատասխան 86րդ. յօդուածը միայն կար որ կը տրամադրէր թէ գումար չնշանակուած յանձնառութեան եւ պայմանագրութեան մուրհակները 10 դրուշ պիտի վճարեն. ինչպէս կը տեսնուի, նորին մէջ յանձնառութեան մուրհակներուն դրոշմը 2 դրուշի իջած է, իսկ պայմանագրութիւններուն դրոշմատուրքը անփոփոխ մնացած է: Նաեւ գումար մը ցոյց տուող պայմանագրութիւններուն դրոշմատուրքը ճշտուած է:

20.— Վարձակալութեան պայմանագրութիւնները պիտի վճարեն

1 Ղրլ. պայմանագրութեան թուականէն սկսեալ վարձքին բովանդակ գումարը մինչեւ 2000 Ղրուշ եղած պայմանագրութիւնները

2	»	2000	էն	մինչեւ	5000	Ղրուշ
3	»	5000	»	»	10,000	»
5	»	10,000	»	»	25,000	»
10	»	25 000	»	»	50,000	»
15	»	50,000	»	»	75,000	»
20	»	75,000	»	»	100,000	»
30	»	100,000	»	»	150,000	»
50	»	150,000	էն	վեր վարձքի	գումար մը վճարող	պայմանագրութիւններ :

23. — Պաշտօնական աճուրդներու եւ նուազուրդներու մասնակցողներէն առնուած առժամայ երաշխաւորներու մուրհակները պիտի վճարեն 1 Ղրուշ :

Հին կանոնագրութեան համաձայն պարտաւոր էին վճարել 5 Ղրուշ մինչեւ 10,000 Ղրուշ

10	»	»	»	10,000	»	»	20,000	»
20	»	»	»	20,000	էն	վեր		

25. — Գրաւի մը համար գրաւառուին կողմէ տրուած մուրհակները պիտի վճարեն 1 Ղրուշ :

Հին կանոնագրութեան համաձայն այս գրաւի մուրհակները 1 Ղրուշ պիտի վճարէին եթէ ասոնց մէջ գումար նշանակուած չըլլար :

10	»	»	»	10,000	էն	վեր	մինչեւ	20,000	»	»	»
20	»	»	»	20,000	»	»					

26. — Գրաւ դրուած եւ կամ արգելքի տակ առնուած առարկայ մը երրորդի մը յանձնուելու և կամ ի գործածութիւն տալու առթիւ առնուած մուրհակները 2 Ղրուշ պիտի վճարեն :

27. — 20 Ղրուշ պիտի վճարեն մուսագաւաթի մուրհակները :

28. — 2 էքեր, ի տեսութեան վճարելի փոխգիրներ ու ռըքոնքներ (1) պիտի վճարեն 20 փարա :

(1) Յաջորդ թիւով ԻՆՆ և ՈւՆ-ԻՆՆը

Հին կանոնագրութեան 48րդ. կէտը կը տրամադրէր որ չէրերը 20 փարա պիտի վճարեն, քայց առանց պայմանաժամու փոխգիրներուն եւ
 չէրերներուն մասին խօսք մը եղած չէր, ուրկէ կ'երեւի որ անոնք
 իրենց պարունակած գումարին համեմատական դրոշմի տուրքը պիտի
 վճարէին:

29. — Վարկագիրներ

5	դրուշ	պիտի վճարեն	մինչեւ 10.000	դրուշ
10	»	»	10,000 և 50,000	»
20	»	»	50,000 » վեր	

30. — Աւանդագիրներ (սեքսզիքս իլմուխապերի) եւ
 ի տեսութեան վճարելի առանց տոկոսի պարտատոմսեր
 (սանսրի պօնօլարը) պիտի վճարեն

10 փարա մինչեւ 100 դրուշ գումար ներկայացնողները

20 » 100 դրուշ մինչեւ 500 դրուշ. »

1 դրուշ 500 » » 1000 » »

3 » հազար դրուշէն վեր եղողներ եւ որոշեալ գու-
 մար մը չպարունակող աւանդագիրներ:

Նախորդ կանոնագրութեան 59րդ. կէտին համաձայն անխտիր 3
 դրուշ պիտի վճարէին զրամ, արժեթուղթ, վաճառք եւ ի տեսութեան
 վճարելի ու առանց տոկոսի պարտատոմսեր ու աւանդագիրներ:

31. — Աւետարականներու, արհեստավորներու, սեղա-
 նավորներու եւ սարաֆներու տուած հաշիւներն ու հաշուե-
 ցուցակները 5 փարայ պիտի վճարեն ա՛յն պարագային երբ
 հոն « Փոխարէնը վճարուած է կամ փոխարժէքն ստաց-
 ուած է » յայտարարութիւնը չգանուի:

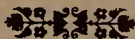
Հին կանոնագրութեան 53րդ. կէտի տրամադրութիւնն էր. — Դրա-
 մական, առևտրական ու ճարտարային հաստատութիւնք նօթաի, հաշ-
 տեթուղթի եւ հաշուընթացներու համար 20 փարա տուրք պիտի
 վճարեն եթէ անոնք իրենց ներքին գործառնութենէն անջատ գործերու
 համար տուած են:

32. — Հաշուընթացները պիտի վճարեն 20 փարա

33. — Հաշուընթացի տեսարակները 20 »

34. — Բաժնետէրերու անունն եւ բաժնեթուղթերու
 փոխանցումներն արձանագրուած տոմարներուն ամէն մէկ
 երեսէն պիտի առնուի 10 փարա:

(Կը շարունակուի)

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԼԻ

Գանակը	Անունը	Անունակ- գինը
ՕՍՄԱՆԵԱՆ		
1980000	Lots Tuces 1870 (Օսմ. երկաթուղի)	400
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ		
689672	Ville de Paris 1898 2 ⁰ / ₁₀ Վիլ տը Բառի	500 1/4 125
412500	» » » 1899 2 ⁰ / ₁₀	500 1/4 125
386363	» » » 1904 2 ¹ / ₂ 0/10	500 1/8 100
250000	» » » 1905 2 ³ / ₄ 0/10	400 1/4 100
685076	» » Lyon 1880 3 ⁰ / ₁₀ Վիլ տը Լիոն	100
72500	» d'Amiens 1871 4 ⁰ / ₁₀ Վիլ տ'Ամիեն	100
2741	Produit Chimique de St. Denis 1897 4 0/10 Բոստիւի Շիմիք տը Սէն Տրենի	500
10465	Etablissements Lazare Weiller 1894 4 0/10 Էդապլիսարման Լազար Վէյլլէր	500
13760	Grands Moulins de Corbeil 1888 4 0/10 Կրան Մուլէն տը Բորպէյ	500
4000	Chemin de fer de bois de Boulogne 98 4 ⁰ / ₁₀ Շրմէն տը Ֆէռ տը Պուա տը Պուլսենը	300
40000	Urbaine-Voiture 1881 4 ⁰ / ₁₀ Իւրպէն—Վուադիւր	300
12000	Appontement de Pauillac 3 0/10 1896 Ափսոնգրման Բօիլակ	500
3000	Imp. et Librairie des Ch. de fer 1891 4 ⁰ / ₁₀ Էնթրփրիէրի է Լիպրէրի տէ շրմէն տը Փէռ	500
1200000	Bon de l'Exposition 1889 Պոն տը Էքսփօզիսիօն	25
20000	Secteur Rive Gauche 1897 5 ⁰ / ₁₀ Սէքտօր Երիվ Կօշ	500

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

Տոկոսը	Էն շատ	Էն քիչ	Վիճակահանութիւն	Վերջին Տարի
.....	600000	240	1/2, 4, 6, 8, 10, 12	1974
15 Մարտ. Սեպտ.	200000	500	3/3, 6, 9, 12	1972
1 Մարտ. Սեպտ.	100000	500	25/3, 6, 9, 12	1978
Ապրիլ. Հոկտեմբ.	200000	500	23/2, 5, 8, 11	1978
Մարտ. Սեպտեմբ.	100000	400	Փետրվ. Օգոստ.	1940
15 Յուլիս	50000	100	15 Ապր. Հոկտեմբ.	1913
1 Մայիս	25000	100	Յունվ. Յուլիս	1921
Յունվ. Յուլիս		500	Յունիս	1937
Ապրիլ. Հոկտեմբ.		500	Մարտ. Սեպտեմբ.	1933
Յունվ. Յուլիս		500	Դեկտեմբեր	1920
Յունվ. Յուլիս		300	Դեկտեմբեր	1930
Ապրիլ. Հոկտեմբ.		300	16 Մարտ. 16 Սեպ.	1974
15 Ապր. Հոկտ.		500	20 Յուլիս	1964
Յունվ. Յուլիս		500	Մարտ	1935
.....	10000	25	15 Հոկտեմբեր	1964
Ապրիլ. Հոկտեմբ.		500	Յունվար	1917

Մանչէսթրի 'Նամակ

ԹՈԳԱՏՑԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԻ ՄԵ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Մանչէսթրի առեւտրական հրապարակին

[Մեր մասնաւոր թղթակցեն]

×

ԾԱՆ. ԽՄԲ. — Թորատի ծանօթ վաճառականներէն Գառնիկ ԷՖ. Տէրտէրեան տակից առաջ իր արհեստին վերաբերեալ քանի մը մասնագիտական տեղեկութիւններ ուզած էր մեզմէ, յայտարարելով որ այդ մասին թէ՛ Մանչէսթրի և թէ՛ Պոլիս գրած է, բայց գոհացուցիչ պատասխան մը չէ առած։ Ահաւասիկ իր հարցումները, վեր ի վերոյ. « — Քանիցս սափաշպուրի յանձնարարութիւն տուած եմ Մանչէսթրի, բայց չեմ յաջողած իմ ուղած ձեւովս չինել տալ։ Կտաւին ծանրութիւնը և թելերուն համրանքը հաղորդած եմ, բայց զարմանքով տեսած եմ որ եկած ապրանքին ծանրութիւնը չի համապատասխաներ իմ ուղածիս թէեւ համրանքը ճիշտ կ'ըլլայ։ Արդեօք թել համրող սովորական դործիքէն զատ կա՞յ այնպիսի դործիք մը, որ կտաւին մէջ գործուած մանածին թիւը և ծանրութիւնը ցուցնէ, և քանի՞ տակի է։ Նաեւ կ'ըսեն մեզ որ Մանչէսթրի մէջ ընդ ամէնը մէկ ֆաւարճի կայ։ Զի՞շտ է»։

Թորատցի վաճառականին այս հարցումները Մանչէսթրի մեր մասնաւոր թղթակցին հաղորդելով, պատասխանները խնդրած էինք, զորս կը գտնենք ներկայ թղթակցութեան մէջ, մանիֆաթուրայի հրապարակը չահագրգռող ուրիշ տեղեկութիւններու հետ. —

×

Մանչէսթրի, 18 Օգոստոս 1906

Ժամանակին ստացած եմ ձեր սիրալիր նամակը, նաեւ

Բիւրակնի բաժանորդին հետաքրքրական հարցմագիրը: Իրաւ է որ այժմ ամէն գործի մարդ հետամուտ է իր առածն ու տուածը գիտնալ և ապահով ըլլալ, բայց գլխաւորը Մանչէսդրի հրապարակին վրայ վստահելի եւ կարող գնորդ մը ունենալն է, ապա թէ ոչ Արհեստական վարժարանէ ելած մէկն իսկ կարող չէ ամէն բան խօնորոշ ընել: Յիշեալ վաճառականին առաջին հարցման պատասխանելով, կ'ըսենք որ մանած կշռելիք մեքենաներ կան, որոնք արժէքով կը դանադանուին: Երեք ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 10 և աւելի ոսկինոց տեսակները կան: Ասոնք ապրանքին հաստութիւնը ցոյց կուտան առանց տեսակին հետ վերաբերութիւն ունենալու: Թելերուն ոյժերը չափող մեքենաներն ալ ուրիշ են: Ապրանքի մը բո՛ւն հաստութիւնը խամ վիճակին մէջ կրնայ կշռուիլ, հետեւաբար քաւար եղած ապրանքի մը թիւը վեր ի վերոյ կարելի է հասկնալ: Խամ կտակին ծանրութենէն, քաւարին համեմատ, 5—7 պէտք է զեղջել բո՛ւն հաստութիւնը գտնելու համար: Ապրանքներէն ոմանք թելերուն թիւին համաձայն կը գործադրուին հոս, և ոմանք ալ «այս ինչ թիւ, այս ինչ քաւարիքայի ապրանք» անունով յայտնի են և ճշտիւ կը գործադրուին: Իսկ կշիռը երկրորդական, երրորդական խնդիր է, որովհետեւ ֆինիշ լեցնելով կարելի է կշիռը աւելցնել կամ պակսեցնել: Սխալ է թէ Մանչէսդրի հրապարակին վրայ մէկ քաւարնի միայն կայ: Քաւար ընողները թէեւ շատ են, բայց անոնց մէկ մասը միայն, 2—3 հոգի, շատ ծանօթ են և ոմանք ալ մինչեւ մասնաւոր լայնք մը կը շինեն: Մեր հրապարակին վրայ ամէնէն աւելի բռնութեամբ է սինեթ ֆինիշը: Ասոր ալ պատճառը տեղւոյն ջուրն է: Միւսոյն գործարանին մէկ ընկերը, որ այժմ տարբեր անուան մը ներքեւ քաւարի գործարան մը հաստատած է այլուր և միեւնոյն մէթոտով կ'աշխատի, բայց չէ կարող ճիշտ ու ճիշտ սինեթ ֆինիշի նման շինել:

Մեր հրապարակին գործերուն գալով, սթօք խամ ապրանքներուն խնդրանքը շատ է, մանաւանդ 28, 30, 32 ինչզ լայնք ունեցող ստորին տեսակներունը: Հրապարակը ընդհանուր առմամբ թոյլ է: Գնողները կ'սպասեն բամբակի նոր բերքին և գիներու աւելի որոշ գոյն մը առնելուն:

Սթօք ապրանաց գիններուն վրայ տարբերութիւն մը չկայ գրէթէ: Գալով յանձնարարութիւններու, երկար ժամանակէ ետք յանձնուելու պայմանաւ, հազիւ հազ 20 շիլիննոց ապրանքի վրայ 3 բէնա տարբերութիւն մը կայ, որ նշանակութենէ զուրկ է: Սթօթ 5. 55—5. 60 է մի քանի օրէ ի վեր, իսկ յաջորդ ամիսներու համար 5. 25—5. 30 է:

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻ ԿԵԱՆՔԸ

Շահերը ի՞նչպէս հաշուելու է

[Պատասխան ԲԻԻՐԱԿՆԻ 28 րդ. քիւիկն]

մեջ հրատարակուած հարցումին]

×

Յիշ վաճառականներ կան որ իրենց շահը ճշտիւ կը հաշուեն: Շատերը ստուգիւ չեն գիտեր հաշուել և ապրանքի մը արժէքինին վրայ 10% աւելցնելով կը կարծեն որ նոյնչափ կը շահին, մինչդեռ տարեգլխուն, երբ հաշուելիս պատրաստեն, յուսարար կ'ըլլան իրենց ակնկալած շահը չգտնելով: Սակայն իրենց վաճառատուն մէջ անկարգութիւն մը չկայ, ընդհանուր ծախքերը կարելի եղածին չափ ճիշտ հաշուուած են և առուսուրը բանուկ եղած է: Ի՞նչ է ուրեմն այս յուսարարութեան պատճառը: Պիտի փորձենք, քանի մը տողով, բացատրել զայն:

Նախ՝ շատ վաճառականներ կան, որոնք երկար ու մանրամասն հաշիւներու մէջ մտնել չուզելով, վեր ի վերոյ գին մը կը դնեն իրենց ապրանքներուն: Երկրորդ՝ կան ուրիշ շատ վաճառականներ ալ, որոնք ապրանքի մը արժէքինին վրայ աւելցած սաչափ առ հարիւրը զոս շահ կը նկատեն, մինչ իսառն շահ մ'է այն:

Օրինակ. — Առնենք 100 զրշ.ի գումար մը, որուն վրայ 25% աւելցնելով, կ'ունենանք 125: Այս 25ը զուտ շահ չէ: Եթէ այս կերպով 125 զրուշի ծախուած ապրանքի մը զուտ շահը հասկնալ ուզենք, պիտի տեսնենք որ ո՛չ թէ 25, այլ 20% է:

Առաջին օրինակ. — Ենթադրենք որ այս ինչ վաճառականը գնեց 100,000 զրուշի ապրանք եւ 20% շահիլ ուզելով ծախեց 120,000ի: Վաճառականը համոզուած է որ 20% շահեցաւ, որմէ ղեղչելով իր ընդհանուր ծախքը, 15% զուտ շահ ունեցաւ 5%: Այսինքն 5000 զրուշ: Բայց որովհետեւ այս 15% ընդհանուր ծախքը իր բոլոր գործառնութեանց վրայ հաշուուած է, եւ ո՛չ թէ գնումներուն վրայ, հետեւապէս 120,000 զրշ.ին 15% ը պիտի հաշուենք, որ կ'ընէ 18 000 զրշ. եւ կը մնայ 2000 զրշ. շահ եւ ո՛չ թէ 5000, ինչպէս կը կարծէր ինք:

Երկրորդ օրինակ. — Բայց յիշեալ վաճառականը, հասկնալով որ իր գործածած գրութիւնը լաւ չէ, 20% շահելու համար փոխանակ 20 ի 25% կ'աւելցնէ 100,00 զրուշին վրայ եւ կը ծախէ 125,000 ի, ունենալով այսպէս 25,000 զրուշի խառն շահ մը: Ասկէ ղեղչելով 15% ը, որ կ'ընէ 18,000 զրշ., 7000 զրուշի շահ մը կ'ընէ, մինչ ինքը 5000 զրուշ կը յուսար: Ուրեմն, 20% շահ մը ընկնու համար, պէտք է 25% աւելցնել ապրանքի մը արժեքինին վրայ:

Ահաւասիկ սխալին բացատրութիւնը. —

Երբ թիւի մը վրայ ո՛րեւէ քանակութիւն մը աւելցնենք, կ'ստանանք գումար մը, որ նոյն թիւէն ղեղչուելով, անոր հաւասար թիւ մը կը ներկայացնէ. — Օրինակ.

$$100 + 25 = 125$$

$$125 - 25 = 100$$

Բայց խնդիրը կը փոխուի, երբ գումարի մը սաչափ առ հարիւրը հաշուենք. — Օրինակ.

$$100 + 25\% = 125$$

$$125 - 25\% = 93,75 \text{ փոխանակ } 100\text{ի}$$

Ինչպէս կ'երեւայ, այս վերջին պարագային մէջ, առաջին թիւը (100) գտնելու համար, 20% միայն ղեղչելու է 125 էն, նկատելով որ 93, 75 ին եւ 100ին տարբերութիւնը առաջ կուգայ սա պարագայէն որ 25% ը համեմատաբար

կ'ազդէ թէ՛ 100ին եւ թէ 25ին վրայ եւ 125ին վրայ 25⁰/₁₀ին այս համեմատական ազդեցութիւնն է որ առաջ կը բերէ 31, 25 թիւը փոխանակ 25 ի զոր պիտի ստանայինք պարզ բարձում մը ընելով: Այս տրամաբանութիւնը աւելի առաջ տանելու համար յիշենք հետեւեալ խնդիրը, իբրեւ հետաքրքրական բան մը. —

$$100 + 125^0/10 = 225$$

$$225 - 125^0/10 = \text{Ք}$$

Դիւրին է հաստատել որ այս ֆօրմիւլին առաջին մասը ո'եւ է դժուարութիւն չի ներկայացներ, որովհետեւ խնդիրը պարզ յայտնումի մը վրայ է, մինչ երկրորդ մասին լուծումը անկարելի է: Ահա թէ ինչո՛ւ. — Եթէ կարելի է ո' եւ է թիւի մը վրայ ո' եւ է քանակութիւն մը աւելցնել, բայց միշտ կարելի չէ սաչափ առ հարիւր մը պակսեցնել ո'եւ ե թիւէ մը: Արդարեւ բացայայտ է որ 100⁰/₁₀ էն աւելին կարելի չէ զեղչել 100 էն: Ըստ այսմ, չենք կրնար 100 էն զեղչել 125⁰/₁₀ ը (այսինքն 125 միութիւն): Այս պայմաններուն մէջ, կարելի է ըսել $100 + 125^0/10 = 225$, բայց անկարելի է ըսել

$$225 - 125^0/10 \text{ քանի՞ կ'ընէ, վասնզի}$$

$$\frac{125 \times 225}{100} = 281, 25 \text{ը չենք կրնար հանել } 225 \text{էն,}$$

Դատական Քրոնիկ

Ծովային Առեւտրական

Դատարան

14 ՕԴՈՍՏՈՍ

Երզնկացի վաճառականներէն Յովհաննէս էֆ. Ալթունեանի կողմէ Գարաբուլօս եւ Տամալաս ընկերութեան դէմ բացուած դատին աղերսագիրը կարդացուեցաւ: Ալթունեան

էֆ. ի փոխանորդ փաստաբան Շերամ էֆ. բացատրեց թէ իր փոխանորդեալը կորսնցուցած էր Քէօսթէնճէի վաճառականներէն Մօրէլիս ստորագրութեամբ 40 ոսկինոց երկու փոխգիր, զորս պիտի վճարէին Գարարուլօս եւ Տամալաս ընկ.ը, որոնք այս պատճառաւ չեն ուզեր վճարել այդ գումարը: Հետեւաբար իճրայի մուվաֆթարով այդ գումարին գանձումը կը խնդրուի:

Գարարուլօս եւ Տամալաս ընկ. եան փոխանորդը յայտարարեց թէ այդ տեսակ փոխ գիրք մը տեղեկութիւն չունին եւ հետեւապէս այս առթիւ բացուած դատը չի տեսնուիր, որով տրուած աղերսագրին մերժուիլը կը խնդրէ:

Գատարանը, խորհրդակցելով, որոշեց թէ կրնայ տեսնուիլ այս դատը Ուստի Տամալաս ընկերութեան փոխանորդը պաշտպանողականի սկսելով ըսաւ որ « — Եթէ այդ երկու փոխգիրները գոյութիւն ալ ունենային, չվճարուէնուն համար պէտք էր որ բրօթքսօ ըլլային, եւ եթէ այդ փոխգիրները մեզ ներկայացուէին իսկպիտի չընդունէինք»: Շերամ էֆ. պատասխանեց թէ իր փոխանորդեալը Մօրէլիսի հետ միշտ ընթացիկ հաշիւ ունի, անոր վրայ շարունակ պահանջը կ'ունենայ: Նախագահը հարցուց թէ ի՞նչ կերպով պիտի հաստատէ այդ պարագան: Շերամ էֆ. պատասխանեց թէ իր փոխանորդեալին քով գտնուած թուղթերով եւ տետրակներով կրնայ հաստատել:

Գատարանը որոշեց այդ թուղթերն ու տետրակները բերել տալ եւ յետոյ շարունակել դատավարութիւնը:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բ. ԴԱՏԱՐԱՆ

15 ՕԳՈՍՏՈՍ

Կարդացուեցաւ Նաումի աղերսագիրը, որով Անտրիքոյէ ունեցած 1200 զրշ. պահանջին գանձումը կը խնդրէր: Նաում պանիր ծախելու համար Անտրիքոյի հետ առեւտրական ընկերութիւն մը կազմած էր եւ այս վերջինը ո՛չ շահ ցուցուցած էր եւ ոչ ալ իրեն անցած 1200 զրշ.ը վճարել կ'ուզէր: Հարցուեցաւ Անտրիքոյի թէ ի՞նչ պիտի պատասխանէ: Յիշալը յայտարարեց թէ ինք ընկեր եղած չէ, եւ ամսական 300 զրուշի փոխարէն անոր քով աշխատած է: Նա-

խաղաղ հարցուց Նաումի թէ ի՞նչպէս պիտի հաստատէ ընկեր ըլլալը: Յիշեալը ըսաւ թէ վիաներով կրնայ հաստատել: Նախադա՛հը յայտարարեց որ օրէնքը առեւտրական ընկերութիւններու գոյութիւնը վիաներով հաստատելու պարագան չընդունիր, այլ միայն պայմանագրութիւններով եւ ուրիշ թուղթերով ապացուցանել պէտք է: Քանի որ ատոնք չկան, ընկեր չըլլալուն համար երգում մը կարելի է առաջարկել Անտրիքոյին: Նաում ընդունելով նախադա՛հին այս յայտարարութիւնը, խնդրեց որ Անտրիքօ երգում ընէ: Բայց Անտրիքօ ատն ըլլալը (Յունաց Ս. Աստուածածնայ տօնը) մէջ բերելով չուզեց երգնուլ: Նախադա՛հը հարցուց որ եթէ ատն չըլլար, երգում պիտի ընէ՞ր: Անտրիքօ նորէն ժխտական պատասխան տուաւ եւ ըսաւ թէ « Նաում ինձի կը յայտարարէր թէ ամսականաւոր պաշտօնեայ եմ, մինչդեռ ուրիշներուն կը յայտնէ եղեր որ ընկերն եմ »:

Ասոր վրայ նախադա՛հը յանձնարարեց փաստաբան Նշան էֆ. ի որ դատարանէն դուրս համաձայնութիւն գոյացնէ այս երկուքին միջեւ: Նշան էֆ. ըստ այսմ 5 ոսկիի համաձայնեցնելով դատարանին հաղորդեց արդիւնքը: Նախադա՛հը հրաման ըրաւ քննադատներէն Սիմոն էֆ. ի որ համաձայնագիր մը (սուղհնամե) խմբագրուի եւ ստորագրել տրուի:

ԴԱՍԸՆԹԱՅՔ

Գերման Առեւտրական Լեզուի

Բ. Ս Ս Ս

Ա. ՀԱՏՈՒԱԾ

8.

Leipzig den 31 Dezember 1906

Լեյփցիգի 31 Տեյեմպեր 1906

Herrn B. Schwarz in München
Հէ՛ռ Դ. Շճա՛րց Ին Մի՛ւնիխ

Mein Reisender Herr B. Lauter, wird die Ehre haben,
Մա՛յ Ռայդընդը՛ն Հէ՛ռ Զ. Լա՛ւտըր զի՛նք է՛րէ հապէ՛ն,
Ի՛մ ճամբորդ Տիար պիտի պատիւ ունենայ

Ihnen Gegenwärtiges(1) zu überreichen(2).

Ին՛չ Կէկէ՛ն՝Չէ՛ն՝Քէկէ՛ն ցա՛ն Ինդընդի՛ն
ձեզ ներկայս մատուցանելու .

Im Falle derselbe zu seinen Reise-Ausgaben(3) Geld

Ի՛մ ֆը՛նդ տրդըլդէ ցա՛ն շա՛նէն առա՛ւելէն Կէլը
այն սխարագային նա համար իր ճամբու ծախքի գրամ

bedarf, ersuche ich Sie ihm dasselbe bis zum Betrage
պէրա՛նջ է՛րդընդէ Ին զի՛նք Լա՛ւտըրդէ պէ՛ն ցա՛ն պէրա՛նջէ
կարօտի խնդրեմ ես ձեզի անոր զայդ մինչեւ . . . դո՛ւմար

von R. 50 zu geben und sich dafür in kurzer Sicht
von R. 50 ցա՛ն Կէլըն առա՛ւելէն Կէլըն Լա՛ւտըրդէ
... .. տալ եւ . . . անոր հմբ, կարճ տեսութ .

auf mich zu erholen (4).

առա՛ւել Կէլըն Լա՛ւտըրդէ
վրայ իմ գանձել

Am Fusse dieses finden Sie seine Unterschrift(5)

Ի՛մ Գո՛ւնդ տրդըլդէ Կէլընդէ զի՛նք Լա՛ւտըրդէ
ստորեւ ասոր կըգտնէք զուք իր ստորագրութիւն

Hochachtungsvoll

Հօգիտընդի՛ն

խորին յարգանք

Հայրցիկ 31 Դեկտեմբեր 1906

Տիար Դ. Շճարց Միւնիխ

Իմ ուղեւոր պաշտօնեանս, Պ. Լաութէր, պատիւ պիտի ունենայ
այս նամակը ձեզ մատուցանելու: Եթէ նա իր ճամբու ծախք

քին համար դրամի պէտք չունենայ, խնդրեմ անոր մինչեւ
50 ոսկիի գումար մը տաք եւ փոխարէն կարճ օրուան փոխ
գիր մը վրաս քաշէք:

Սոորեւ կը գտնէք անոր ստորագրութիւնը

մնամ խորին յարգանք

Herrn

Հէռն

Տիար

Herr H. Lauter beehrte(6) mich gestern mit seinem
Հէռն Հ. Լաութէր-պէտէր-իւն ինչ Կէտէրն ինչ շնորհ
Տիար պատուեց զիս երէկ . . . իւր

Besuch(7). Auf sein Ersuchen habe ich ihm gegen seine
դէպքի մասին շնորհիւ հաղէ ինչ ինչ Կէտէրն շնորհ
այցելութեամբ վրայ իր խնդիրքին ունիմ եւ անոր փոխարէն իր

Quittung R. 50 bezahlt(8) und diese Summe heute 8 Tage
+վիճանի Ո. դէպքի մասին ինչ ինչ Կէտէրն ինչ
ստացագրոյն վճարուած եւ այս գումարն այսօր օրնուն

Sicht auf Sie entnommen.

շէտի մասին ինչ ինչ Կէտէրն
տեսութեան վրայ ձեր քաշած

Mit der Bitte, meine Tratte gute Aufnahme zu
իւն ինչ Կէտէրն ինչ ինչ Կէտէրն ինչ ինչ Կէտէրն ինչ
խնդրելով ինչ փոխգրիս լաւ ընդունել:

bereiten, zeichne ich mit Achtung

դէպքի մասին ինչ ինչ Կէտէրն ինչ
պատրաստել, մնամ եւ յարգանք

B. Schwarz

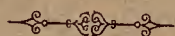
Պ. Շվարց

Տիար

Պ. Հ. Լաութէր երէկ իր այցելութեամբ պատուեց զիս
50 ոսկի խնդրեց, զոր վճարեցի ստացագիր մը առնելով

անկէ . Այդ գումարին համար ութ օրուան փոխգիր մը քա-
չեցի ձեռն վրայ , կը խնդրեմ ընդունիք զայն :
մնամ յարգանք

- 1 gegenwärtig ներկայ Gegenwärtig այս նամակը
2 reichen երկնցնել überreichen մասնուցանել
3 geben տալ ansgeben ծախսել Ausgabe ծախս
4 holen առնուլ sich erholen զանձնել (փոխ գիրով)
5 Schrift գիր, նամակ Unterschrift ստորագրութիւն
6 Ehre պատիւ beehren պատուել
7 suchen փնտնել besuchen այցելել Besuch
այցելութիւն
8 zahlen համրել bezahlen վճարել

Առեւտրական Քրոնիկ

×

Կիրաստոնի

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Կիրաստոնի մեր թղթակցեն . —

Բիւրակն , յորմէհետէ իբրեւ առեւտրական թերթ գրա-
ւած է իր ուրիշն տեղը պոլսական մամուլին մէջ , զգալի
պակաս մը լրացնել կոչուած է : Հրատարակած ու հրատա-
րակելիք գործնական կեանքի շահեկան նիւթերով , որք
այնքան իրական օգտակարութիւն կ'ընծայեն մերայնոց ,
որքան խնամօք ընտրուին եւ պատշաճեցուցուին մեր միջա-
վայրին եւ որքան օգտուելու գործնական ոգին աճի անոր
ընթերցողացը մէջ : Ի բոլոր սրտէ կը մտղթենք յարատեւ

յաջողութիւն անոր եւ ընթերցողներուն միանգամայն : Իւրաքանչիւր քաղաքի առեւտրական հրապարակը ճշգրտապէս ներկայացուած Բիւրակնի մէջ՝ յաջորդաբար, գերազանցօրէն օգտակար է առեւտրական աշխարհին : Ուստի իւրաքանչիւր անհատ, ո՛ւր որ ալ գտնուած ըլլայ, պարտք նկատելու է գրել հոն՝ ո՛չ միայն իր միջավայրին յատուկ առեւտրական ծանօթութիւնները, այլ նաեւ ամէն թելադրութիւն որ գործնական օգուտներ կրնայ ընծայել առեւտրականներու :

Կիրատոն, պղտիկ քաղաք մը, ի՞նչ կրնայ ունենալ Բիւրակնի մէջ գրուելու արժանի, մտածեն գուցէ ոմանք, բայց ո՛րքան ալ փոքր ըլլայ քաղաք մը, նոյն իսկ աւան մը, չի դադրիր ընդհանուր վաճառականութեան մէկ մասը կաղմելէ, և ո՛րչափ աղէկ ծանօթացուցուած ըլլայ անիկա ու ո՛րքան գործնական անհատներ գտնուին անոր մէջ, նոյնքան կ'աճին ու կը բազմապատուին հոն առեւտր. գործառնութիւնները եւ մի օր առեւտրական կարեւոր կեդրոն մը կը դառնայ : Առեւտուր, գործնական կեանք, նիւթեր են՝ որոց վրայ շատ գրուելիքներ կան, թէ՛ բազմամեայ վաճառականին եւ թէ՛ սկսնակ վաճառականին ստոյգ եւ իրական դատեր ներկայացնող, քանի որ, հակառակ վաճառական ժողովուրդ մը ճանչցուած ըլլալնու, տակաւին շատ մը տարրական ծանօթութիւններէ զուրկ կը գտնուինք եւ ցաւօք, զարմանօք կը դիտենք շահու մը այլոց ափին մէջ անցնիլը, մինչ կարող էինք մենք իւրացնել զայն եթէ նախապէս խորհած ըլլայինք անոր վրայ : Մեր յանկերգը եղած է միշտ « Գործ չկայ », « Շահերը պակասած են » ևն. սակայն ո՛րչափ գործեր ու շահեր ապահոված պիտի ըլլայինք և պիտի կրնայինք գործքով արդարացնել « Վաճառական ժողովուրդ » յորջորջումը, եթէ հետաքրքրուէինք առեւտրական եւ ճարտարարուեստական ծանօթութիւններով :

* * Բաղադրիս առեւտրական հրապարակին գլխաւոր ներկայացուցիչներն են Տեարք. —

Արշակ Կ. Գարակիօզեան, Թօգաթեան — Նաոյեան, Յովակիմ Խաչեան՝ Յանձնակատար — Վաճառականք :

Ասոնց գլխաւոր զբաղումն է transport, այսինքն ուղղակի արտասահմանէն կամ Պոլսէն ու Թուրքիոյ զանազան

քաղաքներէն իրենց զրկուած վաճառքներն ընդունիլ եւ զրկել պատկանած ներքին քաղաքները եւ փոխադարձաբար: Միեւնոյն ատեն կը ներածեն ու կը վաճառեն մանած, շաքար, սուրճ, մանիֆաքթիւր եւ ասուեղէն, երկաթեղէն եւայլն:

Այս գործով զբաղող ուրիշներ ալ կան, որոց մասին կը գրենք յաջորդաբար:

Մանիֆաքուրայի վաճառականներն են. —

Տեարք Իբրանոսեան եղբարք, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ, Վահան Չպլադեան, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ Թօգաթլեան — Նաւլեան մեծաքանակ, իսկ փոքրաքանակ կը ծախեն՝ Պաղտատլեան եղբարք, Յովհաննէս Կիւլէմերեան եւ որդի, Յակոբ Կիւլէմերեան եւ որդի, Վարդան Չպլադեան, Յովհաննէս Չպլադեան, Գ. Մ. Եղբարք Չպլադեան, Յովհաննէս Չրտադլեան եւ որդիք, Յովհաննէս Խաչեան եւ որդի, Սարգիս Տատեան, Յովհաննէս Թախախճեան, Գալուստ Չրխեան եւ որդիք, Խաչատուր Պատլեան, Լեւոն Խաթէնէսեան, Խաչիկ Պճեան, ևն.:

Միւս ճիւղերու մասին յաջորդով:

Մեքաղներու հրապարակը

×

ՊՂԻՆՁԻՆ սթօքը նուագած է, ինչպէս կ'երեւի վերջին վիճակագրութիւններէն: Այս պարագան ազդեց Լոնտոնի հրապարակին վրայ, ուր Քիլիի ընթացիկ տեսակը անմիջապէս յանձնելի՝ 83, 12. 6, իսկ երեք ամիսէն յանձնելի 83, 10 կ'արժէ: Մատուցում քիչ կայ և հրապարակը հաստատ է: Այս պատճառաւ գիներու անկումը անյուսալի է: Անգլ. պղինձը 87, 10 և առաջնակարգ տեսակը 87, 10, 8 կ'արժէ:

ԱՆԱԳԻՆ գինը, որ ասկից առաջ տարապայման բարձրացած էր, ինկաւ, որովհետեւ շահագէտները այդ բարձրացումէն օգուտ քաղելու համար, մեծաքանակ մատուցում ըրած էին: Այս շահագիտական գործառնութիւններէն ետքը, մատուցումները քիչցան և ասոր վրայ գիները դարձեալ բարձրանալու հակամէտ են: Եղած յանձնարարութիւնները, ինչպէս նաեւ Ամերիկայէ եկած խնդրանքները քիչ

ատենէն աւելի պիտի բարձրացնեն գիները, Լոնտոնի հրապարակին վրայ կ'արժէ անմիջապէս յանձնելի 180. 15 եւ երեք ամիսէն յանձնելի՝ 180 անգլ. ոսկի:

ՉԻՆԿՈՅԻՆ սպառումը քիչ է, բայց հակառակ ասոր, Լոնտոնի հրապարակին վրայ գիները ամուր են: Արտադրողները չեն ուզեր ապրանք ծախել, յուսալով որ գիները աւելի պիտի բարձրանան: Ընդհանուր առմամբ, գործաւնութիւնները գոհացուցիչ են և գործարանատէրներուն ստացած յանձնարարութիւնները նպաստաւոր վիճակ մը կուտան գինիոյի հրապարակին: Գիներն են Բ. տեսակ 26. 17 6, Ա. տեսակ 27. 2. 6:

ԿԱՊԱՐԻՆ սթօքը պակասած ըլլալուն համար, Լոնտոնի մէջ խնդրանք չատ եղաւ, բայց մատուցումը քիչ է: Անգլ. կապարին գինն է 17½, սպանիականը 17 Անգլ. ոսկի:

ԹԻԹԵՂԻ համար կարեւոր հրամաններ եկած են Քանտոնայէ և այս պատճառաւ գիները հաստատուն են Լոնտոնի հրապարակին վրայ:

ԵՐԿԱԹԻՆ հրապարակը անփոփոխ է Պոլսոյ հրապարակին վրայ: Պելժիական երկաթին և բուդրէլին վրայ միայն գործ կայ: Այս բուդրէլներէն մաս մը Բումբէլի զրկուեցաւ: Անցած շաբթու ընդ ամէնը 225 թոնո ծախուեցաւ հետեւեալ գիներով— պելժիական 46—47 զրշ. կենդինարը, օսմ. ոսկի 100 էն, գերմանական 47—48, շուետական 77—78, բուդրէլ 45—46 զրուշ:

×

ՄԵՏԱՖՈՒ ԽՈՂՐԱՆՔՐ ՇԱՏ Է

Պրուսայի մէջ մետաքսի գիները բարձր են, Բ. լաւ տեսակին գինն է, 13—15 տէնիա, 239 զրշ. ոսկեդրամ, Խնդրանքը չատ է, բայց ապրանք ունեցողները վերապահութեամբ կը շարժին, աւելի բարձր ծախելու յոյսով: Պոլսոյ հրապարակին վրայ մետաքսի գիներն են, Բ. լաւ տեսակը 237—238 զրշ., լաւագոյնը 240½: Լիոնի մէջ 13—15 տէնիանոցը կ'արժէ 45—46 ֆր. և աւելի բարձրանալու հակամէտ է:

Դրամական եւ սեղանաւորական հրապարակը

Անցեալ եօթնեկին մէջ Ռուսիոյ Պետական Պանքային դրամագլուխը բաժնեթուղթերու վերածելու լուրը ազդեցութիւն բրտեւրոպական սակարաններու վրայ եւ մէկ շաբթուան մէջ ի Բարիզ՝ 1891 ի Ռուս. 30/0ը 59, 60էն 53, 90 ի-եւ 1903 ի 50/0ը 80, 60էն 79, 60 ի իջաւ։ Սպանիական Արտաքինը 96, 47էն 96, 20 ի իջաւ եւ ապա 96. 42 ի բարձրացաւ։ Ֆրանս. Ռանթը 97, 67 էն 97, 85 ի ելաւ, մեծ մասամբ խնայողական սնտուկներու գնած մեծաքանակ Ռանթերուն պատճառաւ։

* * Վարկի թուղթերէն ոմանց գիները վրայ դրին։ Պանք 0թօման 645 Փր. էն 648 ի բարձրացաւ, իր հրատարակած վերջին տեղեկագրին մէջ 1905 ին գտաւեներու հետ աւելի առատ ու արդիւնաւոր գործառնութիւններ ըրած ըլլալուն պատճառաւ։ Նոյնպէս 50-60 Փր. վրայ դրին Պանք տը Ֆրանսի արժեթուղթերը ու բարձրացան 3945 Փրանքի։ 21 Յունիսէ մինչեւ 23 Օգոստոս 5 միլիոն Փրանքէ աւելի հասոյթ ունեցած է այս պանքան։ Քուէտի Լիօնէն 1180էն 1178 ի իջաւ։

* * Հանքային թուղթերուն մէջ անագին արժեթուղթերը 100 Փրանք բարձրացան։ Թէեւ անագին արտադրութիւնը անցեալ տարիէն աւելի չէ, սակայն գինը շատ բարձրացած է, ուրիշ մեծ չափ մը պիտի կրնայ արտադրել անագի ընկերութիւնը։ Պղնձին թուղթերը իրենց ամէնէն բարձր գիներուն վրայ են, ուր պիտի մնան, ինչպէս կ'երեւի, առեւտրական հրապարակին վրայ այդ մետաղին ունեցած նպաստաւոր վիճակին համար, ինչպէս նաեւ պղինձ արտադրող երկիրներէն Քիլիի աղէտին պատճառաւ։

* * Դրամական հրապարակը կը շարունակէ իր աննպաստ վիճակը։ Հակառակ առատ հնչուն դրամ գտնուելուն, զեղչի ապիւր կրկին վրայ դրաւ։ Լոնտոնի սակն է 2, 30/0 քիչ օրուան թուղթերու, իսկ 33/80 եռամսեայ թուղթերուն համար։

Պոլսոյ Սակարանին մէջ գիներն էին. — Օսմանեան Միացեալ 105, ³⁴/₈ — 105, ¹⁸/₈ — 105 ³⁴/₈ Բուսէլի երկաթուղի 145 ³/₈ — 144 ⁷/₈ — 144 ⁶/₈ Անատոլու երկաթուղի 18, ⁰²/₁₂, 18 ¹²/₂, 18 ⁰²/₁₂։

Ներածութիւն

Տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ քանի մը շարաթէ
ի վեր կարելի եղած չէր Պոլսոյ վաճառականներուն եկած
ապրանքներուն տեսակն ու քանակը նշանակել այս սրենտի-
ներուն մէջ: Այս ժամանակամիջոցին մէջ հետեւեալ տեսակ-
ներով մեծաքանակ ապրանք հասած են ստորեւ նշանակուած
վաճառականներուն. —

Մեծաքանակ վրուռ եւ բազեն

Գառնիկ Սեպուհեան, Մանաս Բէիզեան եւ ընկ, Թէվ-
ֆիք Ապուտ էֆ. Օննիկ Միհրան, Թիրեաքեան Կէվրեկեան,
Ապուտ էֆ., Սիսեան Սպէնճեան, Յ. Գաղաղեան, Բասար-
ճեան եւ ընկ. Թ. Չէօմէքճիօղլու, Նասիպ Գարադաշ, Ե.
Զիւմպիւլ օղլու:

Մեծաքանակ մանած

Ա. Մանուկեան, Իբրանոսեան եղբարք, Ս. Հաճօրուլօ,
Բնաճեան որդիք:

Իսաշական եւ Աւստիական ֆաբր

Գ. Էվրէնօղլու, Թէվֆիք Ապուտ էֆ. Սիսեան Սպէնճ-
եան, Բ. Մնտիկեան:

Աւստիական եւ Հոյանական շաճ. իմի

Պալթեան եղբարք, Գ. Չէվազիրճեան, Մաքսուտ Յա-
կոբեան:

Քաւարը եւ քիւլպէս

Գ. Յակոբեան, Լաութէրիւնի, Սէմէրճեան Տուտեան,
Աւերիգան

Յ. եւ Գ. Ստամպօղլու, Գ. Էվրէնեան, Բէհեա օղլու
որդիք, Բ. Մնտիկեան:

Պաւսա, ռօֆուսա, կարմիր կտաւ, վիշի եւ ֆէքեն

Գ. Յակոբեան, Լեւոն Բանիկեան, Պ. եւ Ս. Աստարճեան
Թօփալեան, Թոքաթլեան, Մէհմէտ Թէվֆիք Ապուտ էֆ.,
որ վերջերս Մանչէսթը դաջած ըլլալով, մեծաքանակ գնում-
ներ ըրած է մանիֆաթուրայի վանազան տեսակ ապրանք:

ՊՈԼՍՈՑ ՆԱԻԱՆԱՆԿՈՍԵԸ

ԼՍՖՈՆԹԵՆԻ Ֆրանկեան (Ը. Ե.) Օգոստոս 27, ՀԻԼՏԷ
ՌԻՅՕՅԻ Տիսօ Սեպտեմբեր 5, ՌԻԻԹՕԼԻ Ռաւսէս Սեպտեմ-
բեր 7, ՏՕՅԶԷ ԼԷՎԱՆԹԷԻ Թասու Օգոստոս 27 ԹԵՆԵՏՈՍ
Սեպտեմբեր 8, Ֆեյկունէս 12, Սփրու 13. ԱԻՍՏՐ. ԼՕՅՏԻ
Սաքունճօ Օգոստոս 30, Քասքոռէ 31, Սքիրիս Սեպտեմբեր 1,
ՄԷՍՍԺԼՐԻ ՄԱՌԻԹԻՄԻ Տանիւպ Սեպտեմ. 3, ՖՐԷՍԻՆԻԻ
Ֆեյ. Ֆրեսինէ 25 Օգոստոս, ՅՕՍԿՈԼՕ ՄԱՆԿՕՅԻ Իոյիս 4
Սեպտ.: ՖԼՕՌԻՕ ՌՈՒՊԱԹԻՆՕԻ Ճեալա 29 Օգոստոս:

Արտօնատէր Հ. Ս. Խ. ԻԻԹԻԻՃԻԵԼԷ | Տպագր. Ն. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԳԻ

Յովհաննէս Գրլընեան

ԳՐԱՎԱՃԱՌ - ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐ

ԳՐԼԸՃԵԱՆ Գրատունը իր գրեւական ճոխ մթերքով Մէարիֆէն արտօնուած Օսմ., Հայերէն, Թրանս., Անգլ. և Գերմ. դասագրքային յանձնարարութիւններ կը կատարէ փութով, խնամով և դիւրամատչելի պայմաններով: Գրատանս սկզբունքն է յաճախորդին շահուն մէջ փնտռել իր արդար շահը: Իր գտած համակրութեան ապացոյցն է իր ուղղամիտ յաճախորդներուն հետդէտէ աճող մեծ թիւը: Փորձ մը միայն կը բաւէ համոզուելու գրատանս ճշտապահ և ուղղամիտ գործառնութեանց մասին: Հասցէ.

Իրասուն Յովհաննէս Գրլընեան, Մեծ Նոր-խան 4, Պոլիս
40—5

Դարեհ Սահակեան

Վ.Ա.ՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵԱՎԼՈՒԻ, ՄԵՏԱԿՍԵՎԷՆ ԱՊՐԱՆԱՅ

Պրուսա, Թիմուր Գարու Զարըլի գրուի, Թիւ 192

Վաճառում մեծ եւ փոքր քանակութեամբ. — Անմրցելի գին — Յանձնարարութիւնք կը կատարուին ճշտութեամբ եւ արագութեամբ
20—6

ՇՐՋԱՆԱՐԱԿԱՆ

Տե՛ր. — Պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ քաղաքիս մէջ Դանիֆաթուրայի եւ մանածի գործերէս զատ յանձնա-կատարութեան տուն մը եւս հաստատած եմ եւ կ'ըրազիմ գոմիսիոնի վերաբերեալ ալէն տեսակ գործերով, ինչպէս. քրանզիք եկած ապրանքներ մաքսէն կը հանենք, եւ ի հարկին պայմանաւոր կերպով մեր տեքսթիլ մէջ կը պահենք կամ կը զրկենք յանձնարարեալ տեղը:

1. — Մանածի եւ ճերմակեղէնի այլ եւ այլ տեղեր սպառելիք տեսակներու մասին գաղափար մը կազմել փափաքողներու լիուրի տեղեկութիւններ կը տրուին:

2. — Ուրիշի հաշուոյն գնում եւ վաճառում:

Յուսալով որ ինչպէս ասկէց առաջ՝ նոյնպէս այսուհետեւ պիտի պատուէք զիս ձեր վստահութեամբ:

Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր, խորին յարգանքներս:

Իզմիտ 15 Յունիս 1906

ՄԻՀՐԱՆ ՊԱԳՐՃԵԱՆ

ԳՐԲՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ. — Հայ. Անգղ. — 2. Տ. Ս. Փա-
փագեան ԷՔ.ի այս երկը կը բաղկանայ 507 էջերէ եւ կը պարու-
նակէ 40,000 է աւելի բառեր, սենք, տառադրածներ: Պատրաս-
տած է խնամով եւ զգաւոր հետեւողութեամբ Webster ի հո-
ւական բառագրին: Անհրաժեշտ է ամենուն: Դին լարակազմի
5 դրաշ: Կը ծախուի գրաւանաւայ Բով: Կնդրանաւորի՝ Պալենց
ըրաւուն մահւ էսկիբեան գրատուն:

5-10

THE SINGER

MANUFACTURING Cie.

Ս Ի Ն Կ Ե Ր

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

400Է աւելի Պասայ վկայական
Շնադրամ

Սինկերի կարի մեքենաները, իրենց տոկոսնութեանը համար
աշխարհի ամէն կողմը տարածուած են:

ՀՈԼՈՐ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԸ
ՀՈԼՈՐ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐԸ
ՀՈԼՈՐ ԿՈՇԿԱԿԱՐՆԵՐԸ

Սինկերի մեքենայ միայն կը գործածեն

Մասնանիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ

Սինկերի մեքենաները կը ծախուին. —

Բ Ս Ր Ս.	{ Շիտակ ճամբայ, Կայանատէրայի դիմաց
	» » ՊոնՄարշէի դիմաց, 343կրկ.
ՂԱԼԱԹԻՍ.	{ Սինկեր խան, Թիւնէլին ետեւ
	Թրամուէլի կայարանին դիմաց
Պ Ո Ւ Ր Ս	{ Սուլթան Համամ, Թիւ 2
	Սուլթան Պայազիտ, Թրամուէլի կայարանին դիմաց, Թիւ 13
ՍԱԻԻՏԱՆ.	Չարշը Պոյու, Թիւ 120

Սինկերի կեդրոնատեղին կը գտնուի Բերա, Շիտակ ճամբայ
7/ւ 343 կրկին, Տիւզ օղլու Սարգիս պէյի տունը:

50—17

Փառանքը հասանում վաճառականներ, խանականներ, գործատեր, դպրոցի
պատրաստողներ միշտ պէտք ունին զայգակաճ գործեր պատրաստել զանոնք որ աման, մահուր եւ փութով կատար-
ւորուին մտածելով քէ որո՞ւ խանութարարէն զանոնք ե դիմել ուղղակի
ունին: Անոնք խաւարին միջոցն է Կիւնէլ ուղղակի

THE SINGER

ՀԱՅ ԹԵՐԱՊԵՒԱՆ ԵՒ ՈՐԿԻ

Տպարան, որ խանութարարութիւնը ստացածին պէս մահուր եւ խանութարար մեկով կը պատ-
րաստէ, ապաւով ծրարներ կը կատարէ եւ յաջորդ բոլորստով իրենց տեղը կը վերադարձնէ:
5 դր. հոց խանութարարութիւն մը 500 դր. անցին չափ խնամով ու արագութեամբ կը պատ-
րաստուի: Տպարանը կը կատարէ նաեւ գրէկ խանութարարութիւններ ալ խիստ ամուսնեւ պայ-
մաններով: Գիտարար եւ խանութարար միջոցն է Կիւնէլ ուղղակի

Համար 40 փարսա

ԲԻԲՍԿՆ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

«PURAGN»

Թիւ 31

«يوراكن»

REVUE ARMÉNIENNE

Bab-Ali Djaddressi, N°. 38

ՉԵ ՕԴՈՍՏՈՍ

1906

ارمنيجه غزني
باب عالي جاده سنده؟ نومرو ۳۸

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ճարեկան բաժնեգիրն, կանխիկ 72. 60
Հեղատնայ » » 30
Եռամսեայ » » 15
Միամսեայ » » 5
Ծանուցումներ կ'ընդունուին զիւ-
րամատչելի պայմաններով

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ճարեկան բաժնեգիրը կանխիկ վը-
ճարողը կ'ստանայ
1. — Հինգ հատոր Մէհէլէ
2. — Հարիւր այցաքարտ
3. — Ծանուցումի մը իրաւունք
2 բաժանորդ գտնողին է+0 ԴԷ Բ-է մը

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՉ Է ԹԵՐՈՒԹԵՐ. — Օրինական տրամադրութիւններ
ԴՐՈՇՄԻ ԿԱՆՈՆՍԴԻԻՆ Վաճառականներու վերա-
բերեալ տրամադրութիւնները
ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՆԷԼԻ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ
ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ. — Ճէհրին զինը ինչո՞ւ ինկած
է. — Չէ՞քը սուղ է թէ եռամսեան
ՊԱՆԴԱՅԻ ԴՈՐԾԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Վարկի զա-
նազան տեսակները
ԴԱՏԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ. — Առեւտր. Բ. եւ ծովային առեւտր.
դատարաններու առջեւ տեսնուած դատեր
ԴՆՐՍԱՆՆԵՐԷՆ ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒ
ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ. — Դրամական եւ սեղանաւորա-
կան հրապարակը. — Չուխային ֆինիշը. — Արտածութիւն եւլն.

Հատը 40 փաթա

Հատը 40 փաթա

Դարեհ Սահակեան

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԽԱՎԼՈՒԻ, ՄԵՏԱՐԱՅՈՒՆ ԱՊՐԱՆՈՅ

Պրուսա, Թիմուր Դարու 2-րդի զուլա, Թիւ 192

Վաճառում մեծ եւ փոքր քանակութեամբ. — Անմրցելի զին
— Յանձնարարութիւնք կը կատարուին ճշտութեամբ եւ
արագութեամբ

20—7

Օ ԲՈՒՅՈՒՆ

Մեքենական առաջնակարգ Գործատուն

Լուացի, արդուկի, ֆոլայի

97. ԲԱՐԱ ԻԷՐՐԹՍՈՒ ԱՂԶԸ ԳՈՒՄՊԱՐԱՆՔ ԵՐԳՈՒՇ 97.

Օ ԲՈՒՅՈՒՆ Գործատունը կ'ստանձնէ ամէն տեսակ ճե-
մակեղէնի լուացք, արդուկ եւ քօլա, նշանարան ունենալով՝

Մաքրութիւն

ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

Ճշտապահոչքիւն

17—24

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕԺԻՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԶԱՆԱԶԱՆ
ՆԻԹՈՅ

ՇԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱՎՇԱՆՃԵԱՆ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի Չապիիէ ճատտէսի Թիւ 63

Իր ապրանք տեսակներուն ճոխութեամբ եւ չափաւոր զինե-
րով հանրածանօթ այս Հին Վաճառատունը Եւրոպական առաջ-
նակարգ գործարանաց հետյարաբերութեանց շնորհիւ տրամադ-
րելի ունի պատրաստ հաւաքածոյ մը ասեղնագործութեան եւ օ-
ժիտի վերաբերեալ նոր ու բնորոշութեամբ ինչպէս մետաքսեայ
կերպաներ, աթլազ, թաւիչ, թաւթա, ոսկեզօծ ու արծաթեայ
զուտ ու անզուտ թելեր (խաս եւ խամ սըրմա), ճերմակե-
ղէնի համար բնորոշ պոստէներ, վալանսիէն ու մետաքսե
թանթէյաներ ճերմակ քթան, գաղղիական բնորոշ չափիկի
կերպաներ, լիքէներ, գունաւոր պաթիսթներ եւայլն եւայլն:

Զեռագործ բանուած եւ սկսուած գանազան ճոխ նիւթոց
հաւաքածոյ մը պատրաստ կը գտնուի:

Կ. Պոլսոյ եւ Գաւառաց դպրոցական հաստատութեանց
համար մասնաւոր զեղչ:

Վաճառատան մէջ կը գտնուի միշտ պատրաստ ասեղ-
նագործի գծագրիչ մը

10—6